

Chestionar TCC

(descriere sintetică)

Traumatic Core Components

Copyright CONSTANTIN Ticu

tconst@uaic.ro,

+4 0744 643 467

DESCRIERE TCC

Chestionarul TCC – (*Traumatic Core Components*) este destinat **evaluării reacțiilor posttraumatice** și problemelor de **perturbare psihologică** asociate. Scopul său este dublu: pe de o parte, oferă estimarea standardizată a severității simptomelor de bază ale sindromului de stres posttraumatic - **PTSD** (*Intruziune, Evitare și Hiperexcitare*), iar pe de altă parte, evaluează componentele de complexitate clinică ridicată ce apar frecvent în urma traumelor repetate sau cumulative specifice **DSO** (*Dereglare emoțională, Afectarea identității și Dereglare relațională*).

Prin integrarea nucleului clasic PTSD cu setul suplimentar de perturbări ale organizării interne a sinelui și ale reglării afective (DSO - *Disturbances in Self-Organisation*), **Chestionarul TCC** acoperă dimensiunile simptomatice centrale ale **PTSD** din DSM-5 și ICD-11 și este aliniat abordărilor diagnostice moderne care disting PTSD-ul tipic de **CPTSD** (PTSD + DSO), oferind o bază dimensională pentru identificarea cazurilor care depășesc simpla simptomatologie post-traumatică și prezintă modificări mai profunde ale funcționării psihologice. Pentru că, în *DSM-5-TR*, unele fenomene „disociative” apar menționate între criteriile de bază ale PTSD („flashback”, „dissociative amnesia” etc.) și este definit și un „PTSD cu simptome disociative”, factorul „Disociere” a fost inclus în TCC ca factor specific, chiar dacă nu va fi luat în calcul în formularea unui diagnostic din perspective ICD-11.

Chestionarul TCC este organizat în șapte dimensiuni, fiecare evaluată prin intermediul a 7 itemi, afirmații cu referire la frecvența sau intensitatea unor trăiri sau reacții (cognitive, emoționale sau comportamentale) avute în ultima lună:

1. **Intruziune** - retrăirea involuntară și intruzivă a evenimentului traumatic sub formă de flashback-uri, coșmaruri sau imagini invazive, reactivând starea de „amenințare prezentă” și de hipervigilență.
2. **Evitare** - tendința de a evita gânduri, persoane sau locuri care reamintesc trauma, pentru a preveni suferința, reducând anxietatea pe termen scurt dar întreținând simptomatologia pe termen lung.
3. **Hiperexcitare** - starea fiziologică de alertă permanentă manifestată prin hipervigilență, iritabilitate, dificultăți de somn și reacții exagerate la stimuli.
4. **Disociere** - discontinuități ale integrării conștiinței, memoriei și percepției, manifestate prin detașare de realitate, derealizare, amorțire emoțională sau experiențe de depersonalizare.
5. **Dereglare emoțională** (afectivă) - dificultatea de a identifica, regla și exprima emoțiile, vizibilă prin hiperreactivitate, intensitate disproporționată, recuperare lentă după activare sau „amorțire”.
6. **Afectarea identității** - distorsiuni ale imaginii de sine, vinovăție excesivă, rușine sau pierderea coerenței identitare, cu percepția unei rupturi față de sinele „de dinainte”.
7. **Dereglarea relațională** / afectarea atașamentului - dificultăți în inițierea și menținerea relațiilor sigure, evitarea intimității, teamă de apropiere, izolare, neîncredere și dificultatea de a cere sprijin.

Chestionarul TCC poate fi folosit în evaluarea psihologică inițială în activitățile de *psihoterapie, screening clinic în servicii ambulatorii, triere* în centre de traumă, *planificarea intervenției și monitorizarea progresului* în intervențiile psihoterapeutice orientate pe traumă. Instrumentul este util în cazuri în care este necesară diferențierea între un nucleu PTSD predominant și simptomele suplimentare de tipul *dereglării emoționale, disocierii, afectării identității sau atașamentului*, specifice DSO.

Chestionarul TCC permite, cu un număr restrâns de itemi, realizarea unei evaluări dimensionale coerente a reacțiilor posttraumatice, combinând nucleul simptomatic clasic ale PTSD cu dimensiuni esențiale pentru înțelegerea complexității posttraumatice ale cazului analizat. Prin structura sa clară pe șapte scale, asigură atât înțelegerea dominantelor simptomatologice ale fiecărui caz, cât și baza pentru deciziile privind ordinea și intensitatea intervențiilor. Utilizat împreună cu interviul clinic și cu alte evaluări complementare relevante, instrumentul poate crește precizia în analiza și diagnosticul unui caz, calitatea monitorizării și transparența deciziilor terapeutice, menținând totodată o ancorare în modelele științifice actuale ale psihotraumatologiei.

Timpul mediu de completare a chestionarului online: *10 minute*.

Vârsta minimă de la care se poate realiza evaluarea: *peste 14 de ani*.

FACTORII CHESTIONARULUI TCC

1. INTRUZIUNEA

Retrăiește frecvent fragmente ale evenimentului traumatic, prin gânduri, imagini sau vise recurente, percepute ca necontrolabile și invazive. Experiența trecutului se insinuează în prezent, generând tensiune, anxietate și senzația de neputință. Amintirile devin o prezență constantă, perturbând echilibrul emoțional și funcționarea cotidiană.

2. EVITAREA

Se protejează prin evitarea gândurilor și emoțiilor dureroase, menținând o distanță aparent calmă, dar fragilă. Refuzul contactului cu amintirile oferă siguranță temporară, însă blochează procesarea și vindecarea profundă. În spatele liniștii se ascunde efortul constant de a nu simți.

3. HIPEREXCITAREA

Rămâne într-o stare de alertă permanentă, cu corpul și mintea pregătite de reacție la orice semnal. Relaxarea pare imposibilă, iar oboseala emoțională se acumulează. Frica, tensiunea și controlul devin moduri de a supraviețui, nu de a trăi.

4. DISOCIEREA

Se simte adesea deconectat de sine și de realitate, ca și cum ar privi viața de la distanță. Corpul, emoțiile și gândurile funcționează în registre separate, menținând iluzia controlului. Liniștea aparentă ascunde o ruptură profundă între trăire și conștientizare.

5. DEREGLAREA EMOȚIONALĂ

Reacționează emoțional puternic și imprevizibil, fiind ușor copleșit de intensitatea trăirilor. Stările afective persistă, se amplifică și devin greu de reglat. Emoția conduce procesul, iar rațiunea urmează cu întârziere.

6. AFECTAREA IDENTITĂȚII

Se percepe confuz, distant față de sinele anterior și lipsit de coerență interioară. Rușinea și vinovăția erodează sentimentul de valoare personală. Identitatea devine fragilă, definită mai degrabă de traumă decât de experiențele pozitive.

7. DEREGLAREA RELAȚIONALĂ

Evită apropierea emoțională de teama de a fi rănit(ă), menținând o distanță protectoare față de ceilalți. Relațiile devin surse de neliniște și neîncredere, chiar și atunci când dorința de conexiune este puternică. Între dorința de apropiere și frica de respingere, trăiește un conflict afectiv care alimentează singurătatea.

ÎNREGISTRARE DATE TCC

Chestionarul TCC poate fi folosit gratuit în scop de cercetare de către studenți și cercetători.

În acest caz, el poate fi aplicat în format *print (creion-hârtie)* sau *electronic (Google.form)*, itemii chestionarului fiind accesibili pe pagina web de descriere a instrumentului din secțiunea "Metodologie". Pentru descrierea chestionarului vor fi folosite informațiile din acest document (vezi secțiunile următoare) iar pentru obținerea scorurilor pe factori și a coeficienților de consistență internă trebui urmate instrucțiunile din secțiunile care urmează.

Pentru cotare manuală/ pentru cercetare

1. Se creează o bază de date în care fiecare item al chestionarului TCC se definește ca o variabilă numerică cu rădăcina TCC (TCC1, TCC2, TCC3 TCC42) la care se adaugă variabile socio-demografice. În cazul aplicării prin intermediul Google.form, în baza de date Excel finală copiată din formular în computerul personal (Fișier – Descarcă – Microsoft Excel), se redenumesc coloanele corespunzătoare răspunsurilor la fiecare item după modelul TCC1, TCC2, TCC3 TCC42.
2. În baza de date, în dreptul fiecărui subiect/ persoane se înregistrează valorile bifate / alese de acea persoană la itemii chestionarului (0, 1, 2, 3, sau 4).
3. După introducerea în baza de date a valorilor bifate pe chestionar (0, 1, 2, 3, sau 4) și salvarea bazei de date ("bazadate0.sav") se verifică corectitudinea datelor introduse (În SPSS: *Analyze - Descriptive statistics – Frequencies, Minimum si Maximum*).
4. În aceeași bază de date se introduc și valorile la celelalte probe psihologice sau alte variabile luate în calcul în designul de cercetare și se calculează scorurile pe factori la acest probe psihologice.
5. Se trimite baza de date corect completată la adresa suport@psihoprofile.ro solicitând verificarea consistenței interne și calcularea scorurilor pe factori.

Pentru cotare automată TCC / pentru cercetare & consiliere

Chestionarul TCC poate fi aplicat și în format electronic (on-line), prin invitații e-mail trimise de pe platforma **PsihoProfile** (www.psihoprofile.ro). Detaliile succinte referitoare la utilizarea PsihoProfile se găsesc la adresa <http://www.psihoprofile.ro/Public/Viitorul>.

Dacă se intenționează colectarea datele direct de pe PsihoProfile înainte de a face acesta este necesară solicitarea acordului din partea PsihoProfile la adresa suport@psihoprofile.ro și trebuie îndeplinite următoarelor condiții: (a) să fie evaluate minim 100 de persoane și (b) să fie solicitate maxim 2 instrumente similare de pe PsihoProfile.

Dacă se dorește aplicarea chestionarului în format imprimat (creion-hârtie) și înregistrarea în baza de date PsihoProfile (alături de chestionarele aplicate on-line), după logarea pe PsihoProfile, în secțiunea *EVALUARE – "Aplică chestionare" – (selectează) TCC - "Introdu răspunsuri"*, pot fi introduse datele de pe chestionarele aplicate în varianta imprimată.

La finalul cercetării (după aplicarea/ înregistrarea tuturor chestionarelor), pentru a avea acces la baza de date cu toate chestionarele completate (on-line, introduse automat sau imprimat, introduse manual), se va trimite un e-mail la adresa suport@psihoprofile.ro pentru a solicita baza de date, precizând: *Numele si prenumele cercetătorului* (clientului PsihoProfile, cel care a oferit spre completare chestionarul), *chestionarul/ chestionarele aplicate*, *intervalul* în care au fost culese datele si *numărul aproximativ* de persoane evaluate. Ca răspuns la acest e-mail se va primi o bază de date în format Excel sau SPSS cu toate chestionarele completate (itemi si scoruri pe factori).

CITARE UTILIZARE TCC

Citare: Constantin et al. (2026), Traumatic Core Components (TCC): Rationale, domain specification, and content validation of a seven-domain posttraumatic assessment tool (*unpublished manuscript*)

DATE STATISTICE TCC